

૬૪૪૭

શુરવીર કલાજીના

નાટકનાં ગાયનો.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર
વાંકાનેર નવિન આર્યોદય
નાટક કંપની,

પ્રત ૧૦૦૦ આવૃત્તિ બીજી સંસ્કારા વધારા સાથે.

અમદાવાદ.

મામાની હવેલીમાં અમદાવાદ યુનાઈટેડ
પ્રિન્ટીંગ એન્ડ જનરલ એજન્સિ કંપની
“ લિમિટેડ ” ના પ્રેસમાં
રણછોડલાલ ગંગારામે છાપ્યાં.

સંવત ૧૯૫૨.

સન ૧૯૯૬.

(સર્વે હક્ક સ્વાધીન રાખ્યા છે.)

કિંમત બે આના.

શૂરવીર કલાજીના

નાટકનાં ગાયનો.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર
વાંકાનેર નવિન આર્યોદય
નાટક કંપની.

પ્રત ૧૦૦૦ આવૃત્તિ બીજી શ્રદ્ધારા વધારા સાથે.

અમદાવાદ.

મામાની હવેલીમાં અમદાવાદ યુનાઇટેડ
પ્રિન્ટીંગ એન્ડ જનરલ એજન્ટ્સ કંપની
“ લિમિટેડ ” ના પ્રેસમાં
રણછોડલાલ ગંગારામે છાપ્યાં.

સંવત ૧૯૫૨.

સન ૧૯૯૬.

(સર્વે હક સ્વાધીન રાખ્યા છે.)

કિંમત બે આના.

શૂરવીર કલાજીના નાટકના ગાયનો.

તમામ પાત્રો—

૧

વંદન કરો ઉભીયા વરનું.

સંકટ હરશે સૌ ત્રિપુરારી, સેવક દીવમાં ધારી,
અતિ હર્ષ થકી, નામ બળે શુભધરનું;
આપત સઘળી જશે મન વાંછિત થશે,
વિદ્ય સઘળું હરશે સુખ સંગતે. બરશે,
માટે જગવ્યાપક વર હરનું સ્મરણ કરજો અતિ.

ભટ્ટિયાણી—

૨

યોગ્ય ઉમર થઈ મારી હાય હું હારી મળ્યો ન પ્રાણપતિ,
નહીં રહે ધિર ધારી હે પ્રિય મારી જોને વિચારી;
મદન કદન મુજને દિયેરે, કામ ન સૂજે રતિ,
અતિ વ્યાકુળ મન ગાહડું હવે કોણ કોણ મારી ગતી.
સમિર તુજને વિનવું વાગા મંદ ગતિ,
અતિ મારી મુઝાય છે વિના પ્રાણપતિ;
પારવતિ સતિ અગમ ગતિ વિનંતિ કંઈ અતિ,
શતિ સદા તુજ નામમાં પતિ દે વિગળપતિ.

કેશર—

૩

નહિં શોય કરો મન માંહિ, જગદિશ્વર કરશે સૌ સાઈ,

ધિરજનું કુળ અતિ આપશે મખીલપતિ;
 પતિ, પતિ, અરે પતિ, એમ મતિ, અરે કહો સ્ત્રી બાધ,
 જમીને, રમીને, ગમીને દમીને.
 શાંતિ ધરો. શોક હરો, મોદ બરો, ધ્યાન ધરો, હરો કરો
 કાલે મળશે પતિ સતિ સાંભળો દરખાઈ.

ભટિયાણી—

૪

સુણજે સખી તુંને કહું છું હું વચન,
 વધિ ગયો જુદમ જાણ જાહીર ચવન;
 સખગ દાણી કુળ સર્વ અળગ થઈ ગયું,
 તરલ તેજ દારૂણી તુલ્ય તે ગયું.
 હાય હાય હાય હાય કાંઈ ના રહ્યું,
 વયું, ગયું, થયું હૈયે હારી હાય હારી;
 કષ્ટ ભારી—જળે છે મનરે.

ભટિયાણી—

૫

ધિઃક, ધિઃક, તુજને કહે શું મુજને, તુજને કહું છું હતપારી;
 તું શું જાણે ડહાપણ આણે, ક્ષત્રી ધર્મની ખગર નથી;
 પતિપ્રત મુજ ભંગ કરાવા, ઇચ્છા તારી છે મતિમંદ,
 ફંદ તણા તું ઢંદ કરે છે હું તુજને કહું દુષ્ટ કથી.
 કદાપિ એ વચન હવેથી જો બણી,
 નિકાલી દધશ તુજને હું પાપણી ગણી;
 હે દુષ્ટ ભામનિ, ન આવ્ય આમનિ,
 નહિ તું કામની બોલ વિચારી તું નારી.

ભટિયાણી—

૬

વહું છું હું વચન વિચારી, સુણો સોય માતુ હે મારી,
 ભર્ત જુપાળ બન્યા છે મિચારા, મ્લેચ્છ થકી ગયા હારી;
 નવરોળે નિજ નારી મૂકે છે, પરણી રાજ્ય કુમારી,
 તેથી હેમે હુંજ હારી—

ક્ષત્રીપણું નહાં સ્વપ્ને જાણે, બેઠા ધર્મ વિસારી,
 કુર કુકર્મો કુવ્યસની થયા છે, નથી રે દયા મન ધારી;
 લગ્ન ન કરે માત મારી.

રાણી—

૭

કહું છું ધર્મ વિચાર છે પ્રિય મુંજને અપાર,
 આ શું વદે છે પ્રિય મમ પુત્રી કાં નથી રે વિચાર;
 શા માટે તું વાત ગિવાની કરતી નથીરે સ્વિકાર,
 કહી કહી થાકી આ વાર.

શાણી થઈને વાણી વદે શું તુજ મતિ પારાવાર,
 તાત તમરાને લાંછન લાગે નિંદા થાયે અપાર;
 છે જે ગુણના બંડાર.

એ માટે હું તુજને કહું છું સમજ સમજ સસંધાર,
 પાર હરિના નિજ કમળાનનથી મનથી માખ્ય બરથાર;
 છે વળી અબળા અવતાર.

ભટિયાણી—

૮

નવરો ન મુકે કાષ્ટ રાજવીજો,
 લગ્ન કરે રે (૨) હું તો તેહની સંગાય;

(૬)

ક્ષત્રી બ્રહ્મ થઇ ગયા છે નીજ ધર્મથી રે,
 નથી શરા (૨) છે અધુરા નથી પૂરા.
 મ્લેચ્છ મંદનું અનંત માત જોર છે રે,
 માટે જોને રે (૨) તું મનમાં વિચારી વારવાર.

કવિરાજ—

૯

અંદ્રાક જળ લગ રહે જળલગ કનક નગેંદ્ર,
 તળલગ મહીમે અચલ રહે વિજયસીંહ જ્યુ મહેંદ્ર.

કવિરાજ—

૧૦

જુગ જીવો વિજયસીંહ રાજ,
 દુઃખ વામજો, સુખ પામજો;
 જામજો ધરતી, ભરતી વરતી,
 શેષ ધરાધર પર ધરે વિધિના રચે જગત.
 જોધપુરના રાજવી ત્યાં સુધી તપો તખત,
 અંદ્રાકની કાંન્તિ નભ, નભમાં વળી નખત;
 જોધપુરના રાજવી ત્યાં સુધી તપો તખત.

કવિરાજ—

૧૧

ધન્ય ધન્ય કુલ જ્ઞાન ધન્ય તવ માતપિતાકુ,
 ધન્ય ધન્ય કુલ જ્ઞાન ધન્ય તવ વિમળ મતાકુ;
 ધન્ય ધન્ય કુલ જ્ઞાન ધન્ય રજપૂત સુભગકુ,
 ધન્ય ધન્ય કુલ જ્ઞાન ધન્ય તવ ન્યાય નિમકકુ.
 કવિરાજ કહે તવ અંસકુ ધન્ય વિજયસીંહ નૃપ અતિ,
 વરત વસમાન જનમે હુવે શૂરવીર નર વિમળમાત.

કલાલ—

૧૨

બળહિણ્ય યયાં હાપે મુજ મુખથી ન કહેવાયે,
 મુણી દુર્બળતાની વાત થાય ઉત્પાત;
 દેહનો ધાત કેમ નવ થાયે,
 અતિ મ્હેનછ મહા મતિમંદ કરે છે ક્રંદ.
 બની મુખકંદ દેવ તું ધાયે,
 મહા બ્રહ્મ બની બે શર્મ ધરે નહીં ધર્મ;
 કરે કુકર્મ પમે હસાયે,
 લે ક્ષત્રીઓની કન્યાય કરે અન્યાય;
 જ્યાં લાં ધાય ગુલમ કહેવાયે.

કલાલ—

૧૩

તન બળે છે માફ આજ અહો આશુ' થયું રે,
 ચપન અમલ અવનીમાં છતાં આણ્યો વિચાર ન વામ્ય વહતાં;
 મરતું પડશે બે રાજનું વચન ગયું રે,
 અહો આ તે શું રાયે જાણ્યું ડાહાપણ દિલમાં કાંઈ ન આણ્યું.
 વચન વદી બેસા છે તે બે વહી ગયું રે,
 મતિ મધ મુઝાધ અતિ અરે હવે શી થાયે મતિ;
 વણ વિચાર્યું કરવા મન વિલપણ થયું રે.

ભટ્ટિયાણી—

૧૪

ધણી ધનરાજીશું મનમાં,
 વિરહ વન્હિયા વ્યાકુળ થઈ;
 નથી ગમતું કાંઈ મુજને શુદ્ધ સવળી શરીરની મધ,

જ્યેષ્ઠન માફે મશે જ્યેષ્ઠે નહીં થાશે શું મન ધાર્યું.
અપણ ચિતમાં એત ન કંઈ— વિરહ.

સખી મુજને સતાવે મેન,
નથી સાધન કાંઈ સુખ દેન,
મતિ મારી મુઝાઈ ગઈ— વિરહ.

કેશર—

૧૫

ધૈર્ય ધરો બાઈ મારી શોક દુર કરો,
હો સુખ આતિ બાઈ મારી મન મુદતા બરો;
કામે યાશે સુખ શાન્તિ ચિંતા પરહરો,
શ્રી હરિ સમરો મુખેથી દુઃખ ના ધરો.

સટિયાણી

તથા

સાહેલીઓ

૧૬

સખી પાવસ પયોદની ધટા ધણી રે,
માંદિ ચંચલા ચમકે બલી ભાત;
આબો શ્રાવણ સાહેલીઓ સોહામણો રે,
શીત મંદ ને સુમધ રમણિય અતિ રે,
વેહે ત્રિવિધ પ્રકારનો સમીર—આબો.

વાદળ વાદળ કામનું ગંગતાગણ મેઝાર,
જાણે ચઢવું જગ ઇતવા સજ સહુ ઉપચાર—સખી પાવસ.

ચારેમેર ચંદ્ર વધુ ચમકે આત રે,
ચોટ ચાતની ચુમે ચિતમાંહિ—આબો.

વિશ્વા વિવિધ પ્રકારના સરોવર ત્રિપે સરોજ,

અવરેખત એરી અતિ મામાં વધે મનોજ—સખી પાવસ.

(ગાર હરિત દેખાય અતિ આ સમે રે,

તેપર ગધુરા બોલે છે જોને મો —આવ્યો.

સુંદર સર સરિતા વિશે નિર્મળ ભરીયાં નીર,

વિલાકતાં વાધે સખી તારણીયો હર તીર—મખી પાવસ.

સહુ સંજોગી નારીને અતિ સુખ છે રે,

પીડા પામે અતિ વિયોગળી નાર—આવ્યો.

આવણુ મહિને શિવની પુજા ઉપર પ્રીત.

સહુને આ સંસારમાં સાંભળ સખી સચિત—સખી પાવસ.

પુષ્પ અગર અખીલને શુભાક્ષ લખ રે,

જ્યયે શંકર વધાવવાને સઘ—આવ્યો.

ભટિયાણી—

૧૭

સખી જામીન આ કાગમાંહી કંતોછ જો થાય,

જેજેકાર વરતાય (૨) ...

કેશર—એથી રૂડું શું કહેવાય.

ભટિયાણી—પ્રાતઃપ્રા સકળ થાય માઈ સહુ દુઃખ જાય,

સખી સુણ સખી સુણ ...

કેશર—ધરો બાધ ધીર ધીર ધીર.

વિજયસીંહ—

૧૮

ચંદ્રવદન હે તારણી તાઈ નિરખવા મન તલપે છે માઈ,

હે મમ પ્યારી ક્યારે મળીને મન તન તૃપ્ત કરીશ તું માઈ;

પ્રાણપ્યારી તુજ વિણ મુજને કાંઈ નથી અહો લાગતું સાઈ,

(૧૦)

માહા દુઃખ પાયું હે પ્રિય મારી ધીરજ હવે હું કઈ રીતે પાડું!

વિનયસીંહ—

૧૯

અહો દૈવ સર્વ ગયું દુઃખ માંડે,
ધરું હું ધરું હું ધ્યાન તારું;
અકળ છે કળા દેવતા દૈવ તારી,
નથી જાણતા જે મહા તત્ત્વ પારી.

વિનયસીંહ—

૨૦

પ્રિય ગધુ જાવો થાવો જામીન આવાર,
માનીશ આભાર સાર આપનો અપાર;
સુકુમાર દરિસીંહ રાજાની, કુમાર,
લાવો લાવો લાવો કરો શ્વાંત સાંત સાર.
છો મહંતગોળ ગુણવંત અંતધાર,
તે થકી કહું છું આપને હું વાર વાર;
જાવો સ્નેહ સાગરા દીવ મંહી દયા ધાર,
વળી વેત્તા આવજો કરીને શુભ કાર.

કલોચ—

૨૧

રાય ગાયુ માફ કરજોડીને ગરૂર,
ન જવાય ન થવાય જામીન હે સુર;
મ્લેચ્છ દુષ્ટનો વધી ગયો અતી ગરૂર,
કરે દગાખાજ કાજ સાજ એ કડૂર.
કરોને વીચાર સાર મન માંહી સુર,
પ્રતિજ્ઞા મહાનનો છોડી દોને ગરૂર;

(૧૨)

જો નહીં પળાય તો કહેવાય મહા કૂર,
તે થકી મહારાજ રાજ વીચારો જરૂર.

વિજયસોહ—

૨૨

તમે જાઓ તમે જાઓ નહીં કરશો વાર લગાર,
હું કહું છું વારંવાર;
વિચાર વિચાર વિચારી કારણ મુળનું,
જે રાઠોડોના કુળનું.
જાહુ વિનય કર આવાર નહીં કરશો વાર લગાર,
તે કાજ તે કજ રાખી પુજ લાજ જાઓને આજ,
કરો શુભ કાજ હું કહું છું વારંવાર.

છોકરાઓ—

૨૩

રમો રગત પુરણ પ્રેમધારી પ્રેમધારી ને સુધારી,
ભાવ બારી તક વિચારી. રમો.
આવો આવો અહીં અન્નમેલો,
સર્વ સંગે મળાં જલ જેલો;
જીઓ ખંતથી બગીચો ખાંડેલો,
સુખકારી દુઃખહારી. રમો.
કાશ કમળથી સુરસ ઝરે છે,
શબ્દ ગુજરીત મધુષ કરે છે;
એવો આનંદ અપર આ સ્થળે છે,
શુભજરી પુલવાડી અતી સારી બલીહારી. રમો.

કલોલ—

૨૪

બાદશાહે આ વાત સાંભળી કરશે જીલમ જીલમકારી,
 લડીને બડીને નડીને ગડીને અચળ અમત્ર લેશે પાડી;
 ગાટે મુજને શોચ થાય છે હાય હાય બડ બયકારી,
 કહું છું વહું છું લહું છું ચહું છું હાય થશે હવે દુઃખ ભારી.
 નવચે જાતી ના કહી છે પણ તે થાશે દુઃખ દેનારી,
 રતીને મતીને ગતીને દતીને ત્રાહી ત્રાહી હે ત્રીપુરારી.

ભટ્ટીયાણી—

૨૫

પ્રાણથી અધીક પ્યારા પતિની વતી,
 હું સખી સુખાણુ હજી ખચર નથી;
 માન માન માન તું હું કહું મનગી,
 હવે પ્રાણ પીંજરામાં રહેવાનો નથી.
 કરે આપધાત દેહ તજી પંડગી,
 નારી અવતાર તને ધીક છે અતી;
 દરપદે કંદર્પ દૃષ્ટ પર્મ ગર્વથી,
 મુજને સખા સહન એ થતો નથી.

ભટ્ટીયાણી—

૨૬

સખીરે મન ધીર ધરો તમે મારી,
 હોરે દુઃખ દર્પ સહુ મોરારી;
 મારે મતિવંત તમે નારી,
 રહો રે રહો સુમ-ણું ધારી.
 મલીન થયું છે ચંદ્રબદન હારી,

વહે છે નીર નેત્ર જતજ બારી;
રહો રે બાહ હર્ષ હૃદય ધારી,
વાંચના મન પૂર્ણ થશે તારી.

ભટ્ટીયાણી—

૨૭

ધન્ય ધન્ય આજે રે દીન સુખકારી,
દુઃખ દુર દુર દુર (૩) થયું મારે—ધન્ય.
મળુ પ્રેમયા પ્રાણને,
મળુ સર્વ ગુણ સુખાણને;
રહીયાળા રૂપ આણને,
શીરતાજ સુખાણને.
જે નીરખુ છખી નીરખુ સુખ પરખુ મન હરખુ,
એ સરખુ સુખ નહી કોઇ જગતમાં બારી.

વિજયસીંહ—

૨૮

મમ પ્યારીની સોધનના અચળ વીચળ અરે મુજ મન થા,
અકળ ગતિ અતી કર્મતણી છે અહો હશે હાના;
રેન દીન મન એન નયોરે મન થયો દુઃખદા,
પ્રાણપ્રિયાના દર્શ વીના તો પ્રાણ પડયો જ—મમ.
કલાતણી હજી ખબર નથી રે હાય હાય શું આ.

વિજયસીંહ—

૨૯

આશા પૂર્ણ કરી છે શાખાશ,
તેથી હું હુઆસ મેન ત્રાસ છટ્યો કાસ;
છો મારા પ્યારા જંધુ વારંવાર હું વંદુ,

(૧૪)

તારો હું આભારી બારી મોતથી લીધો ઉગારી.
નારી નારી મારી વાણી આજ તમે પાર પાડી,
કુળ ઉગ્ગસ કહું છું ખાસ લો ધનામ દડં આ વાર.

કલોલ—

૩૦

વંસના હંસ સુરેસ તમારે હું દાસ પશે છુ નરેશ,
આપ પ્રતાપ પ્રસરી રહ્યો છે દેશન દેશ અનેશ;
સુર તરવર છે આપ તણા કર અમે પક્ષા હે નરેશ,
અમતણી ઢાલ કૃપાલ તમે છો મોલ વિજયસીંહ મહેશ.
શુભ થયું છે કાજ ને આજે તવ પ્રતાપે ધનેશ.

વિજયસીંહ—

૩૧

જઈ નીરખુ મૃગનેની,
શશીવદની સુખ દેની— જઈ.
સુવર્ણ વર્ણી સંગ રમુ જઈને રંગ,
સુખ પ્રસંગ, છે ઉછરંગ;
જાઉ ધરી ઉરમાંય ઉમંગ જટ જટ જટ.

ભટ્ટીયાણી—

૩૨

સ્વામીને વીલંબ કેમ થઈ સખી રે,
પ્રાણાધાર સુખ આગાર દુઃખ નીવાર;
વીરહકાર શાંત થઈશ મેખી રે,
કામ દે મને કષ્ટ હે સખી રે.
ભુવન વંન મલીન મૈન તરલ તન દુઃખદ દન,
હું અતી દુઃખી રે.

કેશર—

૩૩

ધીરજ મન ધરો હે ચંદાનેયની રે,
 અતી સુખણ મળશે પ્રાણુ;
 મનમાં જાણુ દુઃખ ન આણુ,
 મંદ મંદ ગવની રે.
 કષ્ટ ના ધરો મનમાંય માનુની રે,
 જગદંબાય કરશે શાય કષ્ટ જાય;
 મોદ થાય હે મંગાનેની રે.

સદીયાણી—

૩૪

રંગ રશીયા પધારો રંગુ ગાણુવા,
 હવે સુખના દીવસ સહુ જાણુવા;
 પેષુ નહી પળ પ્રિતમ તમને તે પળ જીમસમ જાય. રંગ.
 અમર કરી પીયુ આ સમે હેતે જાલી હાય,
 લગની લાલ નયન તણી લાગી મારા નાય;
 રંગ રમવા દુઃખ દમવા સુખ કરવા બય હરવા. રંગ.

વિજયસીંહ—

૩૫

ન લગાર એન પ્રીયા તું વિયોગથી,
 તું વીજોગથી (૨)
 દે છે ત્રાસ વિરહ ખાસ છું ઉદાસ પ્રાણુખ્યારી મારી,
 પ્રાણુ પ્રિયા તું છે પ્રાણુધાર.
 રેન સસં લાગે વર્ષ નથી હર્ષ લીધો ઉમારી મુજ,

(૧૬)

અંક ૨ ખીજે.

વિજયસીંહ—

૩૬

મન ઉઘી માહરે (૨) અહો હો દીન રેન,
તરંગ તરલ આનંદ તણા જે નથી સમાતા વહી વહી જાયો;
બેસતાં, ઉઠતાં, સોવતાં, વાર વાર વહી જાયો,
મનિ મન શાંતિ કીધો છે પ્યારી.

હવે કામ સ્વપ્ને ન સતાવે,

મનમાં, તનમાં, ક્ષણમાં, મહા મોદ મન થાય રે.

વિજયસીંહ—

૩૭

આ શુ અચાનક (૩) વહાલીથી વીયોગ વખત આવ્યો,
શાહનો લખેલો પત્ર આવીયો દીલીથી અત્ર;
પ્યારીને મળીને તુર્ત, હશે છું થશે છું જાઉં છું આજ હું. આશુ.

વિજયસીંહ—

૩૮

આવ્યો રે પ્યારી દીલી થકી અસવાર,

વાંચીને પાતીરે ચીરાય છે છાતીરે;

તુજ વિયોગ થનાર,

મવન દુષ્ટ છે રે જોર અતી પુષ્ટ છે રે.

દેવ હે શુ કરનાર,

હે પ્રીયા મારી મુજ ભય ભારી રે;

પ્રાણ તજું આ વાર.

ભટ્ટીયાણી—

૩૯

મહામતિ પતી અહો મારી શી મતિ,

(૧૭)

રતિ પતિના ઉતારીએ;
તમે કેમ તને નાથ હું અભાગિ નારીને,
તનું પ્રાણ હે સુખાણ અખળ હું અરે.

વિજયસીંહ—

૪૦

પ્રીયા ધરી પ્રેમ રત્ન દે મારી—ત્વરિત આવીશ ખ્યારી,
યત્ર પાદશાહે લખી તેડવ્યો આવાર;
માટે મુજ ખ્યારી તમે હઠ ન કરો મન ધાર,
મુકો મુજ હશી રહો ધીર ધારી.
આજકાલ એનો ઘણો જગમાં જુગલુ જુલમ,
પુષ્ટ દુષ્ટ કાર્યો કરે અધિક અર્થર્થ અધમ;
ખ્યારી નહીં જા તું હૃદયમાં હારી,
તુજ મુખચંદ્ર વિના પ્રિયા નેત્ર જલદીજ સુકી જાય.
હાય ઉપાય હું શું કરું તુજ વિયોગ નવ પાય,
ખ્યારી કહું તુજને પુકારી પુકારી.

વિજયસીંહ—

૪૧

દુષ્ટ મ્હેચ્છ પાસ જાઉં હું રાણી,
તુજ આવવાથી થાય માહા હાણી;
ખ્યારી આવું આવું ભણો નહીં વાણી,
થાય વાત બીજી જાય મુજ પાણી.
માટે મુક્ય મુજને તું એવું જાણી,
અરે છે પ્રિયા મુખાણ માહા શાણી.

વિજયસીંહ—

૪૨

કરો ઔરંગશાહ વિચાર, હે ગુણતણા બંડાર,
છો પરમ પવિત્ર અપાર, તે માટે કહું છું સાર;
ઘટે નહિ એ કુકર્મ, ધરો ધરો કાંઈ શર્મ,
વિચારોને આપ ધર્મ, બણીને અપાર પર્મ.
જુઓને કુરાન મર્મ, ક્ષત્રીઓ થયા છે નર્મ,
તેથી કરો હો આ કર્મ, લીઓ હો તેઓના ભર્મ;
નવ જુલમ કરો તમે આજ, છો સર્વતણા શિરતાજ,
ક્ષત્રી પુત્રી નવ રોજે જાય, હાય હાય આ જુલમજ થાય.

વિજયસીંહ—

૪૩

ખરેખર જુલમ કયો આ વાર, તેડાવીઓ મને પ્રતિત દાખી,
લે મમ લાજ ફર અભિલાખી, કહું કરી હું વિચાર;
કોના અગાડી કહ્યું હયરવું, આ શમશેર થકી હા મરવું,
કામ સુઝે નહિ, આગ ખુઝે નહિ, તન જુઝે નહિ, એવું કીજે નહિ;
મતિ પારા વાર, પર્મ કૃપાલુ હે જગના આધાર,
મુઠ્ઠ કંઈ ધરી ધીરજ મનમાં, લેશ કલેશ કંઈ નહિ તનમાં;
ધારું હથે કિરતાર.

વિજયસીંહ—

૪૪

મમ ખ્યારી સુખણી (૨) ખ્યારી તું વાણી,
તન મન માય, ચિન્તા ન કાય;
તમે કરશેા ન હાણી (૨),
દુઃખ સુખ સાથે, છે સૌ માથે.

(૧૯)

સત્ય કહુંકું વાણી (૨),
ધર ધર પ્યારી તું સમ નારી;
નથી ક્યાંય મેં જાણી (૨).

વિજયસીંહ— ૪૫

દધને રે દગાગાજી, દીધું છે દુઃખ તં પાજી,
તેડાવીને થયો રાજી, દીધું છે દુઃખ તં પાજી;
કર્યું છે તેજ મન ધાર્યું, અરે પાપી ન વિચાર્યું,
નથી મરતો હવે લાજી.
નથી ગનમાં તને વિચાર, કરે છે દુષ્ટ તું બિચાર,
હાર્યો છું તુજ ભવ બાજી.

કાકુખાં— ૪૬

પ્યારી તલપ રહા મન મેરા,
મુખડા કળ દેખુંગા તેરા;
શરાબ શાખી મુજકુ પીલા દે આવ, આવ, આવ,
ગલેસે લગળ.

લાખવાર મેં જહાન તુજપે શીદા કરુંગા મેરા,
ઓ હો હો મળ હો જો જો જો. પ્યારી તલપ.
અછા હક તાલાને આજે બહાર, બહાર, બહાર,
કરી હે કેરી, હુંદ હુંદકે મર જાવે પશુ;
મીસે ન પ્યારી એસી, ઓહો હો, મળ હો જો જો જો. પ્યારી.

કાકુખાં— ૪૭

મેરા જેસા આદમ દો હેત આત,

મેરે મુખસેં કરે મેં કયા બયાન. મેરા.
 ઉસેં નજર નેડાય કમે દેખુંગા ચાર,
 કંજ કલીયનસી હાય તન એસા તલસાય. અહાહા,
 અહાહા. મેરા.

અટિયાણી—

૪૮

હાય હાય આ થયું શું કાજ,
 સ્વપ્ન ભયંકર લાગે છે આજ;
 વાલમ મુજ પડીયા દુઃખમાં.
 ક્યામપણું છાયું છે મુખમાં,
 હૃદય જાય છે મમ ફાટી,
 અરે દેવ શું દુઃખમાં દાટી;
 રળે કાંઈ આશ્ચર્ય જાગે,
 ભુવન ભયંકર ભારી લાગે.

કેશર—

૪૯

મલિન ન કરશે અંદ્રબદન બાહ,
 નીલ મગન રહેશે મનમાંહી;
 આળ પંપાળ સ્વપ્ન છે સાચું,
 મીથ્યા માનો સર્વ એ કાચું.
 સ્વપ્ને નીચતું પાણી પાય,
 સ્વપ્ને સરમાં સમુદ્ર સમાય;
 સ્વપ્ને સજીવર મેર યાય,
 કહો કેમ સાચુ કહેવાય.

ભટિયાણી—

૫૦

ગુણવંત પ્યારી પત્ર લખુ, સુખસાજ હું તુજને,
 તુજ વીણ પ્રાણાધાર, કાંઈ નથી ગમતું મુજને;
 પત્ર વાંચીને તુર્ત આવજે અહીંયાં પ્યારી,
 મ્હેચ્છ દુષ્ટ મતિગંદ મને દુઃખ દે છે ભારી.
 નહિ આવે જો પ્રાણુ પ્રાણુ જશે મારો પ્યારી,
 છે તું ચતુર સુખાણુ ઉપાય નથી કંઈ મારો;
 દુષ્ટ કરે છે પુષ્ટ જોર અહો હે મમ પ્યારી,
 તે માટે લખી પત્ર મોકલ્યો તુજ ભણી નારી.
 સમાચાર આ પત્રમાંય નૂતની લખીયા સારા,
 મમ ઉપાય નહિ હાય પ્રીયા સોગમ છે તારા;
 નહિ આવે જો નાર નીકંદન પલમાં કરશે,
 કરી વંશનો નાશ પછી મુજ કિલ્લો હરશે.
 તુજને પડશે દુઃખ અરે મમ વ્હાલી પ્યારી,
 માટે અહીંયાં આવ નારી મનમાંય વિચારી;
 અહીંયાં આવ્યા બાદ નાથ સહુ સાઈ કરશે,
 હરશે સૌ સંતાપ સદલ સુખ સંપત્તિ હરશે.

ભટિયાણી—

૫૧

પત્ર નાથનો આવ્યો અહો ઈશ પત્ર નાથનો આવ્યો,
 મહા દુઃખદાય પત્ર પતિનો લેશ ન મુજ મન ભાવ્યો;
 માતુ ધરા હું અરજ ગુજડ તુજમાં મુજને સમાવો,
 કઠણ હૃદય નથી કેમ ચીરાતું ધીક તને કેમ ભાવ્યો.

જો નહિ જાઉં તો પતિવ્રત પાળાને દે લાંછનનો દાવો,
જો વીધિએ મુજ બાલ લખ્યું છે તેમાં કાઢનો ન દાવો.

ભટિયાણી - ૫૨

આબો પત્ર પ્રાણપતિનો આજ, આબો પત્ર દીલગીરી દરસાવી,
દીક્ષાએ મને બોલાવી, જાઉં ધૈર્યતા દ્રઢાવી;
થશે જેમ હશે ભાવી, પ્રભુજી રાખશે મારી લાજ,
અરી સખી મારી ઝટ રથ લાગ્ય શબ્દગારી.
ધીરજ હૃદય ધારી, પૂર્ણ પ્રાંતિ પસારી,
નીરખે પ્રીતમ નારી, સહુ નિધિ સુખકારી;
થા, થા, થા, જલદી તૈયાર કરે કાં વિચાર,
કર માફ શુભ કાળ.

સિંપાઈ— ૫૩

અહો આજ મળ હે યાર, અપને સખકુ બેશુમાર,
હુના આજે અપને સખના દીલકું બોત કરાર;
ભટિયાણીસી પ્યારી પાયે કાલુખાં સરકાર,
મોલાંને ઉનકુ બતવાયા તકદીર ક્યા બીશીયાર.
ક્યા પરવર દીગાર આજે બની હે બહાર,
શરાબ બે શુમાર પાવેંગે દીલદાર;
કાલુખાં સરકાર પીનેકુ તૈયાર,
હો, વા, બને હું હોશિયાર. અહો

સિંપાઈ— ૫૪

અપને સખે મીલકે કરેંગે ચારો શરાબના શોખ,

જમાલીએકું નહિ મીલે.

જમાલીયો—ક્યુંરે લુચ્ચા નહિ મીલે.

મીલે—ચાલ અહીંયાંસે નહિ મીલે.

ત્રીલે—ના કહેતા હું નહિ મીલે.

બધાય—નાસ્તાળી નહિ મીલે—અપને.

ચલો જલદીસેં દેર ક્યારે, અમે કાલુખાં પાસ,

અપના મુરાદ દાંસીલ હુવા;

વાહ! વાહ! કેસા હુવા,

પરવર દીગારીઆ.

હુંદેગે અખ મળ,

શરાબકા બાપના અપને.

કાલુખાં—

૫૫

મોદ ભરી પ્યારી આવું તારી પાસ,

જેકું જેકું ચંદ્ર જદન પ્રકાશ;

અલખેલી તુજને હવે સુખ થશે આવાર,

જશે સર્વ સંકટ પ્રીયા નિશ્ચય મનમાં ધાર.

આજરોજ અતદ નથી માતો સુજ દેહ,

જણે અવની ઉપરે મોતી વરસ્યો મેહ;

પા મદિરા સુજને મળી મમ પ્યારી મનમાંય,

વારણી તુજ તન ઉપરે દેહ કરે કુરબાન.

કાલુખાં—

૫૬

મને મળી મૃગતેનીરે (૨) મળીને હળીને.

(૨૪)

ધરીશ અપાર મુદ ચિન્તા કેની;

હવે નહિ રહુ ધીર ધરીને જાઉં જાઉં હું સત્વર કરીને,

પ્યાર પ્યાર પ્યાર કહું અતિશય પ્યાર.

ત્રિલોકનું સુખ પ્યારી નારીનું સ્વરૂપ.

સાટિયાણી—

૫૭

હરિહર તુજને સમરૂં આજ કોને શરણે જાઉં તુજ ખોળે છે લાજ,
અરે ધાય ધાય ધાય.

સ્નેહવાસ મુજને અરે લાગે ત્રાસ સમાજ,

કરે સહાય ત્રિભુવનપતિ, ગુણમતિના ઝાઝ,

કઠણ હૃદય કેમ ન ચીરાવે આજ,

શઠછંદી મતિમંદની ઇચ્છા છે મહારાજ;

કરવા પતિવ્રત ભંગ માહરૂં ધાર્યું છે મનમાંજ,

દુષ્ટ યવનને મારી કરીને જુઝાંવા મમ દાઝ.

કેશર—

૫૮

રહો બાધ ધીરજ ધારી મન વિચારી છો ગુણ બારી. આપ. આપ.

છો ગુણ આકર વેણ સુધાકર તેથી પરહરો તમે. તાપ. તાપ.

ત્વરીત જાઉં લાવું કજાજી મીટાવશે સૌ દાપ. દાપ.

શું કરશે એ યવન અભાગી નહશે એના સહુ. પાપ. પાપ.

કલાજી—

૫૯

ગજળ ગજળ ગજળ ગજળ કરે અધર્મ,

નફટ નફટ નફટ નફટ કરે કુકર્મ;

હઉં ધિકાર વાર વાર તુજને જે શરમ,

(૨૫)

કરે હગમ કામ દુષ્ટ ના તુંરે પરમ.
હાય હવે શું કરવું, ઝેર ખાઇ મરવું,
ગમે ના ફરવું, કાળ જઇ ઠરવું;
મનમાં ડરવું, તનમાં ગળવું,
ગુલમ ગુલમ ગુલમ લે ક્ષત્રીના ભરમ.
હરે હાય શું કરું ગુલામ ન ગળે મર્મ,
હાથે હાળું ચવનને નાહિ થવું નરમ,
હરીસીંહ કુમારીને લઇ આવું ધરી ધરમ.

કલાજી—

૬૦

દાસી મારી મોચના ધારી બજી મોરારી,
ધિરજધારી છે ગુણ બારી પાપી હાળું પત્રમાંય;
મ્લેચ્છ દુષ્ટને પમાડું દુઃખ બારીરે,
ચાલ ચાલ ચાલ આવું આ વાર.
કરું સંહાર જે વર્ગચાર ચવન ધાર,
મુજ અસિથી હશી ખુશીથી પાર.

કલાજી—

૬૧

ઠાર ઠાર કરું ઠાર જઇ જલની પાપને ઠાર, ઠાર,
કંઈ સોચ ન કરે મનમાંહી આતાર. ઠાર.
મ્લેચ્છ વ્રંદમાં વિધનવિદાસી, મુજ સમશેર રૂધિરની પ્યાસી,
થઇ છે પૂરણ પ્રકાશી નાશ કરીશ સત્વર હું ધાર. ઠાર.

સટિયાણી—

૬૨

લાગી મનમાં લાય અતિ લાગી તનમાં લાય,

મમ જીવ કાં નવ જાય. લાગી.

મ્નેચ્છ વાસમાંય જયભિત મન મુઝાય,
નિરૂપાયથી શું થાય અરેરે હાય હાય. લાગી.

કરૂં પડીને પાય વિનંતિ વિશ્વરાય,
અતિ પ્રેમદા પીઝાય, પ્રભુ કરો સહાય. લાગી.

ભટિયાણી— ૬૩

તમેાપર જાડં વારીરે,
સત્યપાળી નીજ પણ અહો મને મરતી હુમારી;
જેમ નારી દ્રાપદીની ટેક રાખી મુરારી,
આપ સમોવડ આ જગમાં ભુપાલ નથી બારી.
મહા મતિ ધીર વીર ક્ષત્રી ટેક સુધારી,
જીંદગાનીપર્યંત તમારી હું છું આભારી;
ધણી ખમા શૂરવીર તમોને કોડ દીવાળી.

ભટિયાણી— ૬૪

કરૂંયા કરજો કુંજગિહારી (૨)
શ્રીપતી હીતથી રીતથી પ્રિતથી;
ખંતથી કરૂં પ્રાર્થના તમારી. કરૂંયા.
આપત સધળી આજ અહાંથીરે,
હરજો દળજો કરજો સાજી મારી. કરૂંયા.

કાલુખાં — ૬૫

હુવા દીલકુ કરાર અહો પરવર દીગાર,
દીનકું કરાર અહો પરવર દીગાર. હુવા.

(૨૭)

અબતો વાં મે જલદીસે,
ભટ્ટીઆણીકા કરૂં દેદાર. હુવા.
તમ્મ મીલા જણે તીનં લોકકા,
ધ્યારી કરનેકું હુવા તૈયાર. હુવા.

અંક ૩ ત્રીજે.

સીપાઈ—

૬૬

કેસા બયા દેખો જુલમ યારો,
અંગમે પ્રગટી આમ્મ;
એસાઈ લડના ઉનકે સંગજે,
લડકે ખેલે કાગ.
સાહ કે સંગ કરે તકરાર તો,
ઉનકે બડે અમાગ. કેસા

કલાઈ—

૬૭

શાણુ સામ તો સુખજ વાલો યવનોનો ધાણુ,
મારો મારો મારો રજપૂતને સુધારા;
કાંઈ હીમત ન હારો શૂરવીર સુખખાણુ,
જાએ જાએ વેગથી મારો મ્હેઝ્ઝ તેગથી.
લડો સુખ નેગ વેગથી હા વેગથી,
ધાવો ધાવો રણધીર કરો પાપીને અધીર;
કરો કેશરીયાં હાય દુટ્ટી પડો રણમાય,
મ્હેઝ્ઝ જીવતા ન જાય કરો કરોને સંહાર.

નહીં લગાડશે વાર કરી દીયો આરવાર,
 ધરો ધરો દિલ હામ ચહો ચહો જગ ચહો;
 ક્ષત્રી આંખમાન ઝહો લહો જગ યશ લહો,
 રણપથ ગહો ગહો દહા પાપીને યુક્ષીથી સ્વજનો દહો.

અમરસીંહ
 રણજીતસીંહ } ૬૮
 અમરજીતસીંહ }

ધરો ધીર ધરો ધીર મહીષ શુભ પેર યવનોને કરશું ઠેર,
 નથી જોર (૨) રંકનું તેવું અમ આંગ લડે રહી એવું;
 અમો મહીએ (૨) સહુ શુભપેર યવનોને કરશું ઠેર,
 જેમ ભીમ દશાસનમાઈ 'કરી' કરીને કઠિણ લગાઈ.
 મહા ધોર યુદ્ધ વરતાઈ ધરી માન (૨) રૂધીરનું પાન,
 કર્યું ગુણગાન તેમ કરી પેર—
 અમો સલ્ય પ્રતિજ્ઞા કરીએ યવનોના પ્રાણજ હરીએ,
 નહીં તો પાછા નહીં ફરીએ ધર્મ ધર્મ (૨)
 વિચારી મર્મ કરી રણ કર્મ પર્મ કરી કેર.

કલાશ— ૬૯

રગ છે સામતો સુરવીર રણધીર,
 મતી ધીર મહા ગુણના ગંભીર;
 સુમતિ સુધીર સાથાસ સાથાસ ચહો રાખો મુજ નીર,
 મારો માગ એને હાર વદું એવું વાર વાર.
 જાણે નહ સારાસાર પાપ કરે છે અપાર,

પાપી પાપ ફંદ અરે કરે છે એ હંદ;
હતો નીચ એ અમંદ હવે બનશે તે મંદ,
તોડો અભીમાન જોર એનું એનું શું શું શું.

છોકરાઓ—

૭૦

અમે સંજે આવીશુંરે મ્હેજી મારવા ધરી દિલ ધીર,
છેએ અમે શુરવીરના પુત્રો જોજો અમારી સુધીર;
એ પાપીને પક્ષમાં મારીશું મારે છે જાજ જોગ કીર,
લેશે નહીં જો સંજે કદાપી મરશું થઈને અધીર.

કલોજી—

૭૧

પવિત્ર પ્યારા પુત્રો મારા ધન્ય તમારી ટેક,
રણ આંગણે ન અવાય તમોથી છો લઘુવયના છેક.

છોકરા—પુજ્ય પિતાજી કેહરી બાલક બલે નપટ લઘુ હોય,
હુંડવી તુંડવી શાલ ઘણા પણ ગાંજી શકે નહીં કોઈ.

કલોજી—આ વખતે તો પુત્ર માલરા ધીર જાજો રણધીર.

છોકરા—જઈએ છીએ સૌ તાત તમારો હુકમ ચડવી શીર.

સીપાઈઓ—

૭૨

ચલો ચલો તીક્ષ્ણ તલવારસે,

હિંદુક મારીએ મારસે.

ચલો.

અહો સુતો મેરે પાર, સળે રેના તૈયાર,

હે કીશીકી દરકાર, કુછ અપનેકુ પાર;

પકડી મગાવો દારસે ખેંચ ખેંચ પકડી. ચલો.

લીલ—

૭૩

હે હાલે કેમ હળવો ધાયલ રે હાલે કેમ હળવો,

મળવા રે જાડું છે કલારાયને રે રૂપસંગીયા.

રૂપસંગીઓ—તુંજો હાલ હળવો ધાયલ રે (૨),

ઉતાવળો હાલ્યાથી હાણી યાશે રે સરદારીયા.

સરદારીઓ—દારગાર આપને ધાયલ રે (૨),

લડવા રે જાડું છે એલ્યા રડમાં રે રૂપસંગીયા.

રૂપસંગીઓ—માટે કલું માનજો ધાયલ રે (૨),

કાંટાને મેહેલે હોઠા બહજો રે સરદારીયા.

સરદારીઓ—કાયર કેમ થાય છે ધાયલ રે (૨),

કાયરતો થઇને કેણી કરમાં રે રૂપસંગીયા.

રૂપસંગીઓ—ફાજ પાદશાહની ધાયલ રે (૨),

ધેવું છે કાકાર કલાજીતું ગાંદરું રે સરદારીયા.

સરદારીઓ—મારી પાદશાહને ધાયલ રે (૨),

વેલા રે વાલા કલાજીની થઈશું રે રૂપસંગીયા.

રૂપસંગીઓ—માટે નહીં મરજો ધાયલ રે (૨),

આપડીને છોકરાને ધરે મળજો રે સરદારીયા.

સરદારીઓ—હું તો શુરવીર શું ધાયલ રે (૨),

પાપી રે પાદશાહને મારૂ પલમાં રે રૂપસંગીયા.

કલાજી—

૭૪

શુરવીરો આજે કરી સુખપેર,

મારી પાપીયોને આજે મારૂ વાળું વેર વેર વેર.

મારા ઉરમાં લાય લાગી અતી હાય હાય,
પાપીયોનું મુળ જાય તારે મન શાંત થાય,
અહા હા હા કરે પાપી કેવો કેર. શુરવીરો.

સીપાધઓ— ૭૫

હારે સુનો સુનો મુગલ સરદારો,
દુર્ગ મટીકા બનાધ તોડીએ તત્કાળ;
હારના મત હિંદુડેસ ઉતકા ક્યા મગદુર,
ખેરસલા કરે અલા યાદ રખીયો નામ ઉતકા.
શાહ ખાના ખાધ ગાતો સર્વકી સંભાલ. હારે.

વિજયસીંહ— ૭૬

આ શી ઉપાધી શી વ્યાધી,
કાયા વ્યાધી સુકાણી છે મારી;
લાય મનમાં થાય છે તનમાં,
કૃપાળુ હરી.

અરજી સ્વીકારો ઉગારો,
એન નહીં ચીતમાં અમારે;
લમારે ધણ અલારે,
ચરો વારે વિપત્તિ હરી.

વિજયસીંહ— ૭૭

અરે હાય શું કાયર થઇને બેઠો શું આવાર,
શુરવીર રણધીર આગળે બેડીનો શો ભાર;
પલમાં જઈ એવું નીચને કરીયાવું હું હાર,

વારવાર કરી પુકાર બાઉંછુંહું ધીરધરી જઇ સંભળાવો સરકાર !

કલાજી—

૭૮

જીવોજીવો કરે છે અન્યાય,
ધાવો ધાવો સરદાર મ્હેંછ જીવતા ન જાય;
જાય જાય તો જૂઝમ હાય હાય તો જૂઝમ,
ઝટક ઝટક ઝટકાવો મુરતક લટકાવો તોરણ બંધી.

કલાજી—

૭૯

છે ધન્ય ધન્ય રણધીરો,
કઠીણ વખતમાં બણી મુજ બેલી;
યુદ્ધ કરો સુરવીરો. મમ.
કર્ચું નિકંદન 'દુષ્ટ પુષ્ટનું,
તુષ્ટ કર્યો આત્મા મારો,
રંગ રંગ છે રંગ તમોને,
રંગ રંગ રણધીરો. મમ.

કલાજી—

૮૦

નવ વદો વદનથી આવું,
હું ક્ષત્રી ન ક્ષત્રી નહીં થાઉં. નવ.
ટેક લીધેલી નહીં તજું,
નહીં લજવું પીતૃ માત;
અપયશ અગણીત નહીં કરું,
વિશ્વ વિષે વિખ્યાત.
નહિ નીચને નમાય,
મહે દેહ ત્યાગ થાય. નવ.

સીપાઈ—

૮૧

શેર બનો શેર યારો પકડો સમશેર,
 બલીમ મચાવો જંગ,
 રખો રણખીચે રંગ,
 હીમત દેતા હે જોષ.
 આખર રખેગા આઈ,
 સુનો યાર સુનો યાર કરો ઝેર. શેર,

ભરિયાણી—

૮૨

બ્રાત મુજ સદા શત્રુ હણીને,
 વિજય પામજો મજો હજો હજો;
 થજો પ્રભુ સાય હું પડી પાય,
 વિધન હરો મુજ વાલમના કરણાળુ (૨). બ્રાત મુજ.
 ગિરીધારી અસુરારી અજભવ ભવહારી,
 બલીહારી વારે ચડજો વારે ચડજો;
 દીન દાસી જાણીને કરણાળુ (૨) બ્રાત મુજ.

ભરિયાણી—

૮૩

મમ હૃદય કેમ ન ચીરાય દુઃખદ વાત સાંભળી આવી,
 મુજ માટે કરી અહો મમ બંધુ આપને કદજ થાય;
 હા આ વચન સાંભળી મુખથી કેમ જીવ નહી જાય,
 વીરા આપને રમ આપતાં જીમજ હાય કપાય.

કલોશ—

૮૪

હૈં પુરી બાણ હૈં એ પાપીના પ્રાણ.

દુશ્મનના લોહીની ભારી તેગ થઇ છે તર્પાં મારી;

તુર્કની સેનનો જઇ વાળું હું ઘાણ,

મારૂં ઠાર કરી યુદ્ધ ઘોર ધમશાણ.

૬૭.

સીપાઇઓ—

૮૫

નેણમાં નીંદ્રા નાવે જરી,

મારો રામ ગયા વનવાસ રે.

નેણ.

કશ્વિનાના મારા ગોકુળ સુનાં રે,

મંદરીયુ સુતુ શ્રીરામ રે.

નેણ.

હંસવિનાનાં મારાં સરોવર સુનાં રે,

વાધ વીનાની વનરાય રે.

નેણ.

મેઘ વીનાના મારા મોરહારે સુના રે,

સીતા વીનાના શ્રીરામ રે.

નેણ.

માતા કૌશલ્યાજી ઓમ કરી વીનવે રે,

સમીપ રહેજો મારા શામ રે.

નેણ.

કલાજી—

૮૬

સુખેથી સુખેથી મુને મહારાજ,

આપો શાખાશી શુ આજ;

વિજયસીંહ—યવનનો નાશ કર્યો સખજથી પ્યારા,

દુઃખથી બચાવી ક્ષત્રીઓની હાર,

રાખી ધીરવીર મારી લાજ લાજ. સુખેથી.

ફલોજી—

એમાં લેસ ન પ્રાક્રમ મારૂં,

તપ બળ મહીપતી સર્વ તમારૂં;

(૩૫)

પ્રાણ પાપીજનના હરનાર,
સકળ જગતમાં જય કરનાર.
ધન્ય ધન્ય પ્યારા માન ધર્મધુરી ધરનારા,
ક્ષત્રીવટ રીતી તે સુધારી આજે આજ. સુખેથી.

કલોજી
વિજયસીંહ }

૮૭

જગદીશે કર્યો જયકાર,
સંકટ કાપ્યું મહા સુખ આપ્યું અરીનો કરીને સંહાર;
જગદીશે કર્યો જયકાર આનંદ છે આજે અપાર (૨),
જમ્યે સ્વરાજમાં સુખ સમાજમાં આજે ધરી ઉર પ્યાર. જગ
ભટિયાણી—

૮૮

મુજ શીર દુઃખ નાંખ્યુ શ્રી ઉમીયાપતી,
ધટે ન કરવો કોપ દીનપર;
કઠીણ અતી મુજ કર્મ ગતી. મુજ શીર.
કર અર્જ જોડી હાથ નાથને મીલાવો નાથ,
જન્મ સુધારો કષ્ટ નીવારો અર્જ સ્વીકારો અવીનાશી.
જંગલમાંય રહ્યું ન જાય હારી હું હૈયામાં હામ. મુજ.

ભટિયાણી—

૮૯

મમ જીવ ધણો ગબરાએ,
આ વીપત્તી ન મુજથી વેઠાએ. મમ જીવ
લીલડીઓ—બાપ કાંઈ દુઃખ નહી ધરો આંહી,
સસી મુખી રહો મુખી અકળાએ શું થાએ. મમ.

ભટિયાણી—પતી વિયોગ સાવક સહી તનમાં,

દીવસ વીતાવુંહું રહી વનમાં;

ગતી તારી અતી ન્યારી નશીબ નશીબ,

ભીલડીઓ—તન્ને માત કલ્પાંત થાઓ શાંત બલી બાત.

તમામ પાત્રો— ૯૦

અવિનાશી તમારી અદ્ભુત રચના અવલોકી અમે આજ,

વક દ્રષ્ટીથી લગાર વીમુખ સર્વે જગતસાર;

શ્રી.....ધ.....ર.....અવરેખા. અવિનાશી.

કષ્ટ ક્ષાંત કપાકાંત કાપ્યું દુઃખ સહુ (૨),

આપ્યું સુખ બહુ સદૈવ શુભ સુખ આજ. અવિનાશી.

મેરારી મેરારી હું વારી હું વારી ઉગારી ઉગારી વીકટ સંકટ.

જનન હુમ—

